

KRÖNIKA ÖVER SLÄKTMÖTET I ÖSTANBY SLÄKTFÖRENING 1 - 2 SEPT 2001 I ÅKERBY, BERGSLAGEN

Lördagen den 1 september samlades ett femtiotal släktingar i Östanbysläkten på Åkerby herrgård i hjärtat av Bergslagen, med hänförande utsikt över Fåsjön. Vi intog kaffe och smörgås allmedan glada hälsningar ljöd i det ombonade biblioteket i bottenvåningen på själva herrgården. Vädret var regnmulet, men många trotsade detta och sträckte på benen i skulpturparken. Incheckning skedde i annexen, med namn som tydligt signalerade ortens historia; Smedjan, Hyttan, Milan och Gruvan.

Årsmötet hölls som vanligt i Masugnen med sedvanliga förhandlingar. Efter att ordförande Gunilla Eriksson öppnat mötet, med sekreterare Suzanne Rehn Ericsson vid sin sida, skedde en rad presentationer över nio avlidna släktingar, då vi fick ta del av många intressanta livsöden kring initiativrika släktingar. Släktkören gav en stämningsfull hyllning med "Giv mig en dag" av Olle Adolphson. Utöver vanliga formaliteter valdes Gun Jörler förtjänstfullt till hedersmedlem i Östanby släktförening.

Nästa släktmöte föreslogs äga rum 2004, men det finns avsikter att fira föreningens femtioårs-jubileum år 2002. Det var ju i Sigtuna 1952 som bildandet av föreningen gjordes! En fest för oss släktingar planeras därför i Sigtuna till september eller oktober nästa år. Notera detta redan nu!

Efter förhandlingarna blev det snabb uppfräschning inför en drink i vestibulen, då festkommittén hälsade oss alla välkomna till ett dignande buffébord. Släktingarna placerade sig kring runda åttamannabord och den goda stämningen steg ytterligare.

Helena Sjöström hade engagerat sig under dagen som lekledare, och hade genomfört en tipspromenad för de totalt 11 barnen, inomhus pga regnet. Detta glada gäng med unga släktingar presenterade under middagen svar på frågorna som handlade om de fjorton barnen till Anders och Margareta, våra anfäder, USA-grenen och släktsymbolen. Senare under kvällen berättade Philip Vieira Bellman-historier, och Maja Walan och Clara Lindsjö framträdde med dans som de gjort själva! Det var mycket uppskattat.

Under middagen tackades årets festkommitté, bestående av Kerstin Eneström, Håkan Östby och Göran Sjöström, för ett välarrangerat släktmöte.

Under den härliga dessertbuffén framträdde medlemmar ur Gusselby hembygdsförening (med Rune Hjalmarsson i spetsen) med ett mycket givande föredrag om bergshantering och hyttornas verksamhet. Man berättade om att bergshantering i Bergslagen är känd sedan 1300-talet. Redan då torde Linde och Nora bergslager ha fått sina privilegier. Ett bergslag bestod av flera hyttlag, ett hyttlag i sin tur av ett antal bergsmän som gemensamt ägde och brukade en hytta. Bergslagens medlemmar hade rätt att bryta malm, ursprungligen i öppna gruvor. Malmen bearbetades i hyttor där bergsmännen smälte sin egen malm i så många dygn som man hade andelar i hyttan. För att smälta malmen till järn behövdes förutom malm, träkol och kalksten. Varmluft (blåsterluft) tillfördes med hjälp av en bälg som drevs med vattenkraft. Hela föredraget illustrerades med OH-bilder. Avslutningsvis bjöds vi på ett teaterspel gestaltande de åldriga Anders Olsson och Margareta Israelsdotter, reflekterande över tidens och historiens gång. Imponerande!

Nostalgiska rummet fanns som vanligt för intresserade under kvällen, och många var de som avslutade denna gemytliga släktemötesdag med att granska fotografier bl.a. från tidigare släktemöten och bläddra i framlagda böcker, allt medan porträtten på våra anfäder bligade på oss, sentida festglada släktingar.

Nästa dag möttes vi av vänligare väder och en frikostig frukostbuffé gjorde oss förväntansfulla inför dagens program: besöket på Siggebohyttan - den bevarade bergsmansgården som många av oss bara sett utifrån. Innan avfärd ställde vi upp oss framför själva herrgården för sedvanlig fotografering.

Besöket på Siggebohyttan blev verkligen en höjdpunkt, mycket beroende på informationen kvällen innan och den kunniga guiden från Örebro Läns Museum. Gården ligger högt och vackert med storslagen vy över sjön Usken. Förutsättningar för anläggandet av hyttan har funnits i närheten - malm, skog och vatten. Själva hyttbyn har anor från 1400-talet.

Bergsmannen och bonden Anders Olsson (1759 - 1818), ej vår anfader, lät uppföra mangårdsbyggnaden, med dess långa rad av glasfönster, på 1790-talet. Det fanns loftbod och flygelbyggnader, ladugård, stall och smedja. Järnskorstenarna betecknade ägarens ställning som självägande bergsman. Det märkligaste med byggnaden anses vara den långa svalgången (ca 38 meter), troligen Sveriges längsta. Planlösningen i gården består av 14 rum och tre kök, med schablonmålningar, hängskåp och väggfasta bänkar. Dekorationsmålningarna på väggarna och den stora salens tapeter i form av magnifika dalmålningar vittnar om bergsmannens ekonomiskt och socialt högre stånd. Redan 1910 köptes gården av Föreningen Örebro Läns Museum, och efter restaurering 1929 har gården varit hembygdsmuseum. Man har försökt ommöblera efter bouppteckningar och beskrivningar. Gården och dess vackra interiörer visar idag en tidstrogen bild av hur en järnets storman levde på 1800-talet.

Efter detta fängslande besök i en gård från den mellansvenska bergshanteringens blomstringstid, åkte vi till Uskavi-gården, 15 min från Siggebohyttan. I den ljusa stora matsalen bjöds vi på god lasagne och sallad innan vi skildes åt. Alla verkade mycket nöjda med årets släktmöte och vi önskade varann snart återseende - troligen i Sigtuna nästa år!

Vi vill tacka festkommittén för ett härligt, rikt och välorganiserat möte i Bergslagen.

På återseende, bästa släktingar!

Syskonen Susanne och Göran Ronge, gren IV